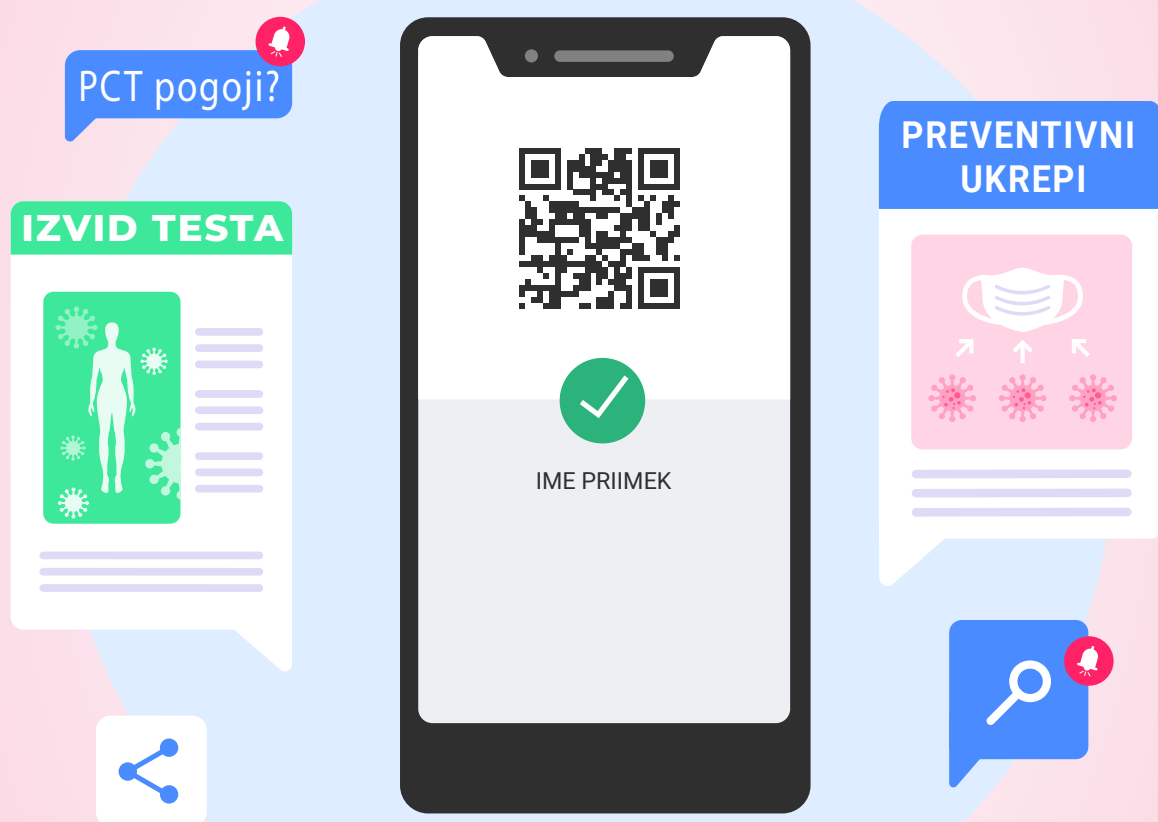

Smernice o preverjanju PCT pogoja za šole

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Smernice
Informacijskega
pooblaščenca

Smernice o preverjanju PCT pogoja za šole

Namen dokumenta:	Smernice odgovarjajo na najpogostejša vprašanja v zvezi s preverjanjem pogojev PCT, s katerimi se soočajo šole.
Ciljne javnosti:	Šole kot delodajalci, zaposleni na šolah, učenci, dijaki, starši, skrbniki in drugi uporabniki, ki morajo skladno z vladnimi ukrepi za zajezitev širjenja virusa SARS-CoV-2 zagotoviti izpolnjevanje pogojev PCT za svoje zaposlene in uporabnike storitev.
Status:	Javno.
Verzija:	2.0
Datum izdaje:	18. 11. 2021
Avtorji:	Informacijski pooblaščenec, ilustracije: Freepik
Ključne besede:	Smernice, PCT pogoji, delovna razmerja, COVID-19, obdelava osebnih podatkov, pravne podlage, nameni obdelave, hramba osebnih podatkov, pravice posameznikov, evidence dejavnosti obdelave, varnost osebnih podatkov.

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

To publikacijo financira Evropska unija v okviru
»Programa pravice, enakost in državljanstvo 2014-2020«.

Vsebina te publikacije predstavlja poglede avtorja in je izključno
njegova odgovornost. Evropska komisija ne sprejema odgovornosti
glede uporabe informacij, ki jih publikacija zajema.

Kazalo

Uvod.....	4
1. Ali so odloki vlade glede preverjanja pogojev PCT skladni z Ustavo? Ali jih moram spoštovati?.....	5
2. Ali lahko šola preveri izpolnjevanje PCT pogoja pri svojih zaposlenih?	5
3. Na kakšen način lahko šola preveri PCT pogoj pri zaposlenih?.....	6
4. Ali lahko šola hrani seznam o tem, kateri izmed zaposlenih izpolnjuje PCT pogoj?	6
5. Ali lahko šola vpogleda v dokazilo glede izpolnjevanja PCT pogojev učencev in dijakov?	7
6. Ali se lahko PCT pogoj preveri pri študentih in udeležencih izobraževanja odraslih?.....	7
7. Kaj pa PCT pogoji obiskovalcev šole?	7
8. Ali sme izobraževalna ustanova hraniti evidenco glede opravljenih samotestiranj študentov in udeležencev izobraževanja odraslih?	8

Uvod

Informacijski pooblaščenec (IP) je neodvisen državni organ, ki varuje dve temeljni človekovi pravici: pravico varstva osebnih podatkov in pravico dostopa do informacij javnega značaja. Zakon daje IP pristojnost za podajanje nezavezujočih mnenj glede obdelave osebnih podatkov, nima pa pristojnosti za podajanje mnenj glede smiselnosti in zakonitosti ukrepov za obvladovanje epidemije, ustavnopravne skladnosti sprejetih odlokov ter ostalih vprašanj, ki se neposredno ne dotikajo varstva osebnih podatkov.

Pri preverjanju, ali posameznik izpolnjuje pogoj prebolewnosti, cepljenosti ali testiranja (PCT pogoji) pride do obdelave osebnih podatkov v zvezi z zdravjem. Ti podatki so zaradi svoje občutljive narave po zakonodaji posebej varovani. Splošna uredba o varstvu podatkov določa, da mora vsak upravljavec za zakonito obdelavo osebnih podatkov vedno imeti pravno podlago. Pravno podlago mora tako imeti na primer šola, ko preverja PCT pogoje pri svojih zaposlenih ali drugih osebah, ki zanjo opravljajo dela (npr. študenti, pripravniki), pa tudi pri obiskovalcih šolskih prostorov. Enako velja za obdelavo osebnih podatkov otrok ali dijakov.

1. Ali so odloki vlade glede preverjanja pogojev PCT skladni z Ustavo? Ali jih moram spoštovati?

IP že ves čas pandemije izpostavlja, da **lahko obdelavo osebnih podatkov glede na določbe Ustave določa le zakon, ki v pravice ne bi smel posegati, če to ni nujno, učinkovito in sorazmerno zlasti glede na ocene zdravstvene stroke**. Ker obdelava osebnih podatkov pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev PCT pomeni poseg v pravico do zasebnosti, te ni dopustno urejati s podzakonskim aktom (npr. vladnim odlokom), kot je to trenutno urejeno v praksi. Zato je **IP pri Ustavnem sodišču vložil zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti odlokov**, ki urejajo obdelavo osebnih podatkov pri preverjanju pogojev PCT. IP ni pristojen, da bi sam presodil, ali so odloki skladni z Ustavo, to pristojnost ima le Ustavno sodišče.

Dokler Ustavno sodišče o zadevi ne odloči, **vsil veljavni odloki in pravni akti glede ukrepov za zmanjšanje posledic pandemije veljajo. Vsi zavezanci so jih dolžni spoštovati, dokler jih sodišče ne odpravi ali razveljavi**.

2. Ali lahko šola preveri izpolnjevanje PCT pogoja pri svojih zaposlenih?

Da, če ima kot delodajalec pravno podlago za pogojevanje opravljanja dela z izpolnjevanjem pogojev PCT. V tem primeru lahko izpolnjevanje teh pogojev šola preverja pri svojih zaposlenih na način vpogleda v ustrezna dokazila. Pravna podlaga je podana v primeru, če je s predpisom (npr. zakonom, vladnim odlokom) zahtevano, da so pogoji PCT za zaposlene in druge osebe, ki delajo v šoli, obvezni, ali v primeru, da je takšno preverjanje potrebno za **zaščito interesov, ki so bistveni za življenje posameznikov po presoji pooblaščenega zdravnika medicine dela**. **IP o etični in pravni ustreznosti samega ukrepa PCT ne sme presojati**.

Šola kot delodajalec namreč lahko obdeluje osebne podatke (npr. preverja PCT pogoje) svojih zaposlenih, če je to potrebno za namene uresničevanja pravic in obveznosti iz delovnega razmerja ali v zvezi z delovnim razmerjem zaposlenega (48. člen Zakona o delovnih razmerjih – ZDR-1).

Vladni odloki, ki urejajo ukrepe za zajezitev širjenja bolezni COVID-19, določajo, kdaj mora delavec v določeni dejavnosti izpolnjevati PCT pogoje, kar pomeni, da urejajo dodatne »pravice in obveznosti iz delovnega razmerja«. Zato je podlaga za dopustno obdelavo osebnih podatkov zaposlenih v šoli, do katere pride s predpisanim preverjanjem pogojev PCT, že v 48. členu ZDR-1 v povezavi z (b) točko drugega odstavka 9. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov in s trenutno veljavnimi predpisi. To velja, če odloki delavcem v šolah nalagajo obveznost, da v zvezi s svojim delovnim razmerjem izkažejo izpolnjevanje enega od pogojev PCT, šolam kot delodajalcem pa obveznost, da te pogoje preverijo pri svojih zaposlenih.

Ker se odloki pogosto spreminjajo (na tedenski ravni), je treba preveriti, za katere primere trenutno veljavni odlok določa obvezno preverjanje pogoja PCT (npr. ali to velja le za določene zaposlene ali morda tudi za vse osebe, ki so uporabniki storitev ali prisotni v določenih okoljih). Aktualne predpise, ki urejajo ukrepe za preprečevanje širjenja bolezni COVID-19, lahko preverite na spletni strani Uradnega lista: <http://www.pisrs.si/Pis.web/aktualno>.

3. Na kakšen način lahko šola preveri PCT pogoj pri zaposlenih?

Šola mora pri preverjanju PCT pogojev čim manj poseči v zasebnost posameznika in zato lahko preveri le tiste podatke, ki so relevantni za uresničitev namena nujne obveznosti preverjanja PCT pogojev. To pomeni, **da lahko šola v dokazila zaposlenih glede izpolnjevanja pogojev PCT le VPOGLEDA, ne sme pa jih hraniti**. Predloženih dokazil v papirni ali digitalni obliki torej ne sme kopirati, preslikati, fotografirati ali drugače reproducirati njihove vsebine.

Posameznik lahko sam izbere, katero izmed možnih dokazil bo pokazal. Če se dokazovanje izvaja z evropskimi digitalnimi potrdili, si ob vpogledu lahko šola pomaga še z aplikacijo za odčitavanje QR kode zato, da se prepriča, ali je potrdilo pristno oziroma veljavno. Aplikacija upravljavcu ne omogoča vpogleda v centralne zbirke zdravstvenih podatkov.

Vsak zavezanec je dolžan sam interno določiti, kdo konkretno izvaja preverjanje in kdaj, ter o tem obvestiti zaposlene. Predpisi ne določajo posebnih pogojev za to, kdo konkretno lahko to nalogo opravlja na šoli.

4. Ali lahko šola hrani seznam o tem, kateri izmed zaposlenih izpolnjuje PCT pogoj?

Da, če drugače ne more organizirati izvajanja veljavnih predpisov. Vendar mora pri tem spoštovati temeljna načela varstva osebnih podatkov. Šola lahko zbira oziroma obdeluje le tiste osebne podatke, ki so nujno potrebni za namen organiziranja preverjanja pogojev PCT zaposlenih (npr. predpisan evidenčni list za samotestiranje, izjavo o izpolnjevanju pogoja PCT, ime in priimek ter do kdaj oseba izpolnjuje pogoj PCT (brez beleženja drugih podatkov, ki niso ključni, npr. vrsta cepiva in izvajalec cepljenja)). Gre za spoštovanje načela najmanjšega obsega podatkov. Tudi pri samem preverjanju dokazil je priporočljivo, da se delodajalec seznanji le z najnujnejšimi podatki iz dokazil (npr. na koga se dokazilo nanaša, časovna veljavnost potrdila za prebolewnike, in za cepljene podatek o polni cepljenosti - odmerek 1/1 ali odmerek 2/2).

Te podatke pa lahko obdeluje le za preverjanja izpolnjevanja PCT pogoja in ne za druge namene. Hrani jih lahko le toliko časa, kot je to nujno potrebno za namen njihovega zbiranja. Primeren rok hrambe teh podatkov v delovnih razmerjih je lahko do 2 leti.

Delodajalec mora zagotoviti ustrezno varnost zbranih osebnih podatkov, torej da se ostali zaposleni ne morejo seznaniti z osebnimi podatki s seznama, temveč da je ta seznam dostopen le za to pooblašeni osebi. To je še toliko bolj pomembno, ko gre za zdravstvene podatke oz. podatke posebne vrste.

Delodajalec si mora prizadevati, da v evidencah ne ločuje med pogojem cepljenosti in prebolewnosti, če je seveda to v danih okoliščinah objektivno izvedljivo.

Vsak delodajalec sam interno organizira preverjanje pogojev PCT, pri čemer pa je pomembno, da preveri, kaj mu v zvezi s tem nalagajo veljavni predpisi (npr. vladni odloki). IP ne more presojati, ali je organizacija delodajalca v zvezi s preverjanjem PCT pogojev ustrezna, to preverjajo pristojne inšpekcije. IP lahko v inšpekcijskem postopku preveri le, ali je izbrani način obdelave osebnih podatkov skladen s predpisi s področja varstva osebnih podatkov.

5. Ali lahko šola vpogleda v dokazilo glede izpolnjevanja PCT pogojev učencev in dijakov?

Trenutno veljavni odlok učencem osnovnih šol in dijakom za potrebe izvajanja vzgojno-izobraževalnega programa nalaga obvezno testiranje s testi HAG za samotestiranje v vzgojno-izobraževalnem zavodu, pod nadzorom osebe, ki jo določi ravnatelj. V skladu z odlokom lahko šola na podlagi soglasja staršev ali drugih zakonitih zastopnikov (če gre za mladoletnega otroka) vpogleda v dokazilo glede izpolnjevanja pogoja PCT za učenca ali dijaka, vendar **le z namenom, da se tem učencem in dijakom ni potrebno samotestirati.**

Predpis ne predvideva, da bi se glede izpolnjevanja pogoja PCT lahko vodili sezname. IP je mnenja, da v kolikor je to potrebno za organizacijo vzgojno-izobraževalnega programa in v korist otrok, lahko posamezen učitelj za posamezen razred v obliki neformalnega pripomočka vodi svoj seznam učencev ali dijakov, ki PCT pogoj že izpolnjujejo, **vendar le z namenom, da otrokom oziroma njegovim staršem ali zakonitim zastopnikom ni potrebno vsakič znova dokazovati izpolnjevanje PCT pogoja, in ne za druge namene.** V skladu z načelom najmanjšega obsega podatkov lahko takšen seznam obsega le tiste podatke, ki so nujno potrebni za namen njihovega zbiranja - ime in priimek ter do kdaj posameznik izpolnjuje pogoj PCT (brez beleženja drugih podatkov, ki niso ključni, npr. ali je posameznik prebolevnik, ali je cepljen, vrsta cepiva in izvajalec cepljenja). Hrani jih lahko le toliko časa, kot je to nujno potrebno za namen njihovega zbiranja. Poleg tega je potrebno zagotoviti, da se druge osebe ne morejo seznaniti z osebnimi podatki otrok ali dijakov, temveč so ti dostopni le za to pooblaščenim osebam.

IP opozarja, da **ni nikakor dovoljeno voditi centralnih seznamov oziroma evidenc glede izpolnjevanja pogoja PCT učencev ali dijakov na ravni šole.** Prav tako šola nima pravne podlage za hrambo dokazil glede izpolnjevanja pogojev PCT učencev ali dijakov, temveč lahko pooblaščen učitelj ali ravnatelj v dokazilo le vpogleda. Šola mora zagotoviti, da se **v tem procesu čim bolj spoštuje zasebnost otrok in da se celoten postopek izvaja na način, ki varuje pravice in koristi otrok.**

6. Ali se lahko PCT pogoj preveri pri študentih in udeležencih izobraževanja odraslih?

Da, če za takšno obdelavo podatkov obstaja posredna pravna podlaga, kot na primer določba v ustreznem predpisu (npr. vladnem odloku). Če glede študentov in udeležencev izobraževanja odraslih **odlok določa zgolj obveznost obveznega samotestiranja v prostorih izobraževalne institucije,** potem pristojne osebe (npr. dekan ali z njegove strani pooblaščenca oseba) smejo in morajo preveriti zgolj, ali so ti posamezniki izvedli test in ali je ta negativen na podlagi pridobljene informacije s strani študenta oziroma udeleženca

izobraževanja, **nimajo pa pravne podlage, da bi v zvezi s tem ustvarjale evidence s podatki v zvezi z zdravjem.**

7. Kaj pa PCT pogoji obiskovalcev šole?

Da, če za to obstaja posredna pravna podlaga – to je lahko določba v ustreznem pravnem predpisu. Zgolj obveznost preverjanja izpolnjevanja PCT pogojev pa še ne pomeni, da lahko šola ustvarja zbirke podatkov za npr. starše ali udeležence dejavnosti, ki jih izvajajo v prostorih šole zunanje organizacije kot najemniki prostorov. Glede na načelo najmanjšega obsega podatkov, **pri tem šola ne sme beležiti nobenih podatkov glede izpolnjevanja pogojev PCT obiskovalcev/zunanjih uporabnikov šolskih prostorov, temveč lahko v dokazilo le vpogleda.**

Če se dokazovanje izvaja z evropskim digitalnim COVID potrdilom, si ob vpogledu lahko pomaga še z aplikacijo za odčitavanje QR kode, in sicer zato, da se prepriča, ali je potrdilo pristno oziroma veljavno. Aplikacija upravljavcu ne omogoča vpogleda v centralne zbirke zdravstvenih podatkov.

Če se ob preverjanju izpolnjevanja pogoja PCT poraja dvom glede identitete posameznika, je dovoljen tudi vpogled v javno listino, ki izkazuje istovetnost osebe (npr. osebna izkaznica).

Šole in druge izobraževalne institucije morajo sproti preverjati izjeme od obveznega preverjanja PCT pogojev, npr. za osebe, ki pripeljejo otroka v vrtec ali nižje razrede osnovne šol. Za te osebe šola ne sme zahtevati niti vpogleda v dokazilo.

8. Ali sme izobraževalna ustanova hraniti evidenco glede opravljenih samotestiranj študentov in udeležencev izobraževanja odraslih?

Izobraževalne ustanove lahko v primeru organizacije obveznega samotestiranja za študente in udeležence izobraževanja odraslih, če tako zahtevajo veljavni predpisi, zbirajo zgolj nujne podatke (npr. o tem, da je bilo samotestiranje za določene osebe izvedeno, brez drugih podatkov). Če veljavni predpisi predvidevajo, da lahko namesto samotestiranja študenti ali udeleženci izobraževanja odraslih pokažejo veljavno potrdilo o izpolnjevanju pogojev PCT, potem o tem izobraževalne ustanove načeloma niso upravičene voditi evidenc. Gre za načelo najmanjšega obsega podatkov, ki so predmet obdelave. Osebne podatke pa lahko v okviru zgoraj navedenega šole ali druge izobraževalne ustanove obdelujejo le za preverjanje izpolnjevanja PCT pogoja, če tako zahtevajo veljavni predpisi, in ne za druge namene. **Pomembno je tudi, da se druge osebe ne smejo seznaniti z osebnimi podatki študentov ali udeležencev izobraževanja, temveč so ti dostopni le za to pooblaščenim osebam.**